

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

13 februarie st. v.

26 februarie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea în

Közép-utca nr. 395.

Nr. 7.

A N U L XXIV.

1888.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei.

La nașterea fiului meu celui de al doilea.

I.

Ce diminéță 'ncântătoare!
E și de mare serbătoare,
Și tunuri bubue pe rând,
Din somn poporul deșteptând.

Pe strade musica resună,
Născând în inimi voe bună;
Și București 'nveselit
Cu stéguri e împodobit.

În totă țera-i veselie,
Căci glorioasă Românie
Și-armata-i tinără, viteză,
„Luarea Plevnei” ași serbeză.

II.

Și 'n casa mea e serbătoare,
Și 'n viața mea este și mare,
Și 'n pieptul meu în acest cîas
Resună-al veseliei glas.

Căci până ași în giur de mine
Numai o stea vîrsă lumine, —
E'r cerul ași mi-a dăruit
Un nou lucifer strălucit.

Ah, etă-! învelit în fașe,
Cu fața-i mică, drăgălașe,
Cu peru-i lucitor, bălaiu:
El pare-un vis sosit din raiu...

III.

Acum un an — ce întemplantare! —
În țera-aceeaș serbătoare,
Și-aceleaș vis de bucurie,
Ca ași, zîmbitu-mi-a și mie.

Și-atunci, ca astăzi, dup'o noapte
De mari dureri, de triste șopte,
În cer — cu chipu-i drăgălaș —
Me transportase-un ângeraș.

Eră întieul meu născut. —
Acum sînt doi. Ei au făcut
Din casa mea — cândva pustie —
Un raiu de dulce veselie.

IV.

Ah! când îi ved uniți cu dor
La sinul blând al mamei lor.
Ca doi hoboci în înflorire:
Întinereșc de fericire...

Iubiții mei, draguți copii,
Lucăferi dulci cu rașe vii:
Veniți, ca să ve string în brațe!
Frumosă și v'a dat viața!

Pe lume voi când ați sosit.
Românii 'n luptă-au severșit
Minuni de rară viteză,
Sdrobind un lanț vechiu de robie.

V.

Ah, dare-ar Dumnezeu sfânt
S-aveți și voi p'acest pămînt
Noroc și parte din renume, —
Ca voi puțini să fie 'n lume.

Să creșceți mari, să ve luptați
Cu mintea și cu-al vostru braț
Și pentru-a voastră fericire,
Și pentru-a țerii înflorire.

Și să vedeți ades sub sôre
Pe România 'nvingătoare,
Purtând pe cap cununi de glorie,
Serbând, ca astăzi, mari victorie.

P. Dulfu.

Jeana.

— Novela. —

Jeana și unele mici ființe într'aripate, cari trec vîra pe suprafața apelor, ca niște patinatori microscopici, fără a-și muia cătuș de puțin picioarele în unda adesea ori foarte puțin poetică și foarte puțin perfidă a lacurilor.

Tot astfel sînt unele făpturi omeșcești, cari se strecoră pe oceanul vieții. Iară a fi atinse de nici una din infamiile la cari se află înglobită rasa omeșcă.

Fericirea este un sarcasm. Durerea este o poemă. Fericirea și durerea formeză viața.

Dacă ve voi spune, că din această viață Jeana nu cunoșcea decât poezia, nu me veți acuză de contradicere. Cineva pôte să sufere și totuș să-și păstreze feciorenia sufletului tot atât de nepetată ca și foile unui crin înflorit în dimineța aceea. — Dacă imi veți observa, că sînt și crini a căror foi ies pătate din bobocul lor, — ve voi răspunde, că eu nu cunosc decât un crin pe lume: crinul nepetăt.

Jeana eră una din acele figuri femeșci, cari pörtă intipărită în umbrele obrazului amintirea unui alt traiu, a unei alte vieți. Ți se părea, când o întâlneai, că ai mai văduț-o undeva, într'un cadru de aur, într'o biserică italiană luminată de razele galbene a doue făclii, într'un vis fericit în care urcă scara heruvimilor cătră cer, într'un palat de Borgia, într'un atelier de Leonardo da Vinci, — în sfârșit într'un loc sfânt. — Ochii ei, pe jumătate miopi, când priviau ceva, păreau totdeuna a întinde în spațiu o punte diafană, pe care gândirea plecă în siguranță, atât de departe, încât numai când avea să se întorcă, simția că drum făcuse. De aceea Jeana eră totdeuna foarte distrată. Când cineva o deșteptă din contemplațunea ei, — părea incurcată și stângace, căci, neluând sēmă la cele ce se vorbeau, nu șcicia mai nici odată ce să răspundă.

Și mintea sa se ducea spre Nancy. Acolo avusesse un vēr în șcōla forestieră, care, în rēșboiul din 70, se înrolase ca voluntar în armata francesă, și de atunci nimeni nu mai putuse află nimic despre el.

Constantin Leon, care venia un fel de nepot de alianță părinților Jeanei, fusese crescut de mic în familia Luchienilor, și, după ce ajunsese în vērsta cuviincioșă, fusese trimis în Franța. Dna Luchianu, mama Jeanei, eră o femeie de elită, și ei datoriă băeatul tot ajutorul ce primiă din partea șefului familiei. Dl Luchianu eră un fantaron bogat, care făcea binele, dar avea o grige nespuse de mare de a-l aminti ori de câte ori se presintă ocașia, scriind lui Constantin, la fiecare doue săptămāni, că se ruineză pentru el, că acesta o face fără să fie dator, că ar fi bine să se învețe ceva mai econom, de orece șcicie foarte bine, că n'are nici o avere. Lucrurile acestea, repetate, ajunseră să desgusteze pe sērmanul orfan de viață care o ducea, și, fiind că șcicia, că nici odată n'o să se pōtă plăti de dl Luchianu, avea un fel de greutate vecinică pe conștiință.

Franța strigă »la arme!»

Constantin Leon își dișe încet: »Etă ocașie să me sțing în glōta nevoilor omeneșci, spre a nu mai fi urmărit de această recunoșcință brutală, ce mi se impune, și pe care trebuie s'o urmez. Me duc. Franța e noua mea patrie, căci în ea am învățat să sufer. Apuc un drum în capēțul căruia pōte să găsesc... odihnă.» Și se înrolă.

Fu primit în corpul pontonierilor. Rănit de doue ori, de doue ori se însănătoși și continuă campania. Lângă Metz fu prins de Prusaci și trimis în Germania. Stătū doue luni în Colonia și restul timpului în Berlin. — După încheierea păcii, se întorse în Franța căpitan. În 73 fu primit în corpul inginerilor forestieri și remase în funcțiunile republicei până în 77, când se bolnăvi. — Iși blăstēmă sōrta că nu putea vini în țēră să ia parte la rēșboiul contra Turcilor, — de și nu prē i suridea tovorășia Rușilor. În fine, după rēșboiu se însănătoși, și cu tōte că eră hotărit să nu mai calce în pământul țērii lui. — dorul ei birul.

Indată ce ajunse în București, căută să se înformeze de familia Luchienilor. Eră primăvēră. Aceștia tocmai plecaseră la moșie. Cercetă de Jeana și află, că ea tot nu se măritase. Se miră puțin de lucrul acesta, căci o șcicia deja în vērstă, frumōșă, cu

avere mare, — și desigur, nu pretendenții erau să-i lipsescă în astfel de condițiuni.

Atunci i veni o idee ciudată. Or cât voise să se desfacă de recunoșcința ce datoriă Luchienilor, simția că nu pōte. Un spirit drept și o inimă care se simte mai presus decât vulgul, or cât s'ar osteni să-ș apropieze un sentiment nedemn sēu nedrept, nu-ș ajunge la scop. De aceea se hotări să plăte-că incetul cu incetul și pe tăcute tōte serviciile căte i le făcuse Luchianu, primind a-i luă direcția exploatărei celor doue mari moșii ce avea în Ilfov și în Dimbovița, — fără inse să se lase a fi recunoscut.

Se întâlni în București cu doi camaradi de șcōlă, și aceștia nu-l cunoscūră. Atunci se hotări să trecă drept frances. Limba o vorbea ca și pe a lui și exteriorul și-l face cineva cum voeșce.

Veni cu recomandație din Franța cătră ministrul agriculturii. Acesta îl primi foarte bine și i și oferī un loc în administrația domeniilor. El refusă, mulțămind ministrului de buna voința cu care-l primi și-l rugă să-l recomande vre-unui mare proprietar, cum erau dnii X, Y și Z între cari viri și pe Luchianu.

După doue luni de înțelegere și de cercetare, ministrul i spuse, că în fine a convenit el însuși c'un mare proprietar, care are și păduri pe moștile sale, să-i incredințeze direcția afacerilor, și că acest proprietar se numeșce dl Luchianu. — Faptul e, că dacă vechiul protector al lui Constantin se hotăria să iț un ajutor pentru exploatarea moștilor sale, nu o făcea tocmai de trebuință, ci mai mult de fanforonada de-a putē dice la fieșce-ce moment: »intendentul meu, directorul meu de exploatare, francesul dela moșie, etc.» cât și pentru a intră în gustul ministrului, care susținea pe Constantin Leon. Cu tōte astea, cu tot spusul ministrului, nu se șcicie decât dl Luchianu ar fi primit pe Constantin, când ar fi fost convins că e român.

În adevēr, după câteva zile, vechiul soldat frances fu presintat rudei sale, sub simplul nume de Leon, și convențiunea între ei se făcū foarte repedē. După trei zile plecară împreună la Vișoreni, moșia din Ilfov, unde dl Luchianu își avea familia.

II.

Constantin revēdu locurile copilăriei sale sub cea mai penibilă impresiune. Ici un crāng, colo o movilă pe care se odihnișe adesea, dincolo satul ce se întindea pe o cōstă a Argeșului, în zare turnul bisericeii care fusese zidită de familia Oprișenilor de peste Olt, — tōte, atâtea dulci și scumpe amintiri, pe cari trebuia să le inăbușe, să le ascundă în cele mai depărtate colțuri ale memoriei sale.

Când ajunse la Vișoreni, dna Luchianu și Jeana se aflau pe terasa despre apus, așteptānd trāsura, pe care o vēduseră de departe, să sosescă. Constantin rugă pe dl Luchianu să cēră iertare dōmnelor că nu pōte vini, atât fiind că eră ostentit, cât și pentru că îmbrăcăminte sa nu eră destul de cuviincioșă pentru o primă înlățisare. — La mesă fu silit să se cobōre. — Presintarea se făcū cam ceremonioșă, din cauza dlui Luchianu, care aducea pe Constantin ca pe un trofeu. — Fu primit cu bunătate, atât de dna Luchianu, cât și de Jeana. El vorbi puțin. Jeana și mai puțin. — Ea, când îl vēdu întei, făcū o mișcare atât de espresivă, încât Constantin se temū că l'a recunoscut. Curēnd inse se convinse, că ea a avut numai o amintire trecētoare, care a perit ca urma unei stele de pe cer.

În câteva zile tōtă lumea îl cunoșcea sub numele de Conrad.

Constantin se apucă de lucru cu o adevērată pasiune. În lungile sale excursiuni ce le făcea ziua pe la diferitele puncte unde avea trebă, cercetă cu

cea mai mare dragoste de trecutul lui, care se ascundea în toate lucrurile, pe toate văile moșiei. Când se întorcea seara acasă, prin pregiurul lacului, vedea mai întotdeauna pe Jeana, într-o luntre albă și îngustă, strecurându-se pe sub umbra sălcilor, până în punctul unde apele se revărsau din nou în Argeș, de unde și veniau, formând o cascadă mică și fără mult șgomot, care înse avea o deosebită atracțiune prin mica rotă de mără pe care o învârtia vecinic. — Dela mără, Jeana se întorcea înapoi în amurgul șerii, și adeseori se opriă în mijlocul lacului, lăsând visele să atârne în nemișcare, ér ea, rezemată pe o margine a luntrei, își scaldă mâna în apa caldă și limpede, făcând să dispară icônă credincioasă ce ș-o vedea pe luciul lacului.

Intr'o sëră, pe când mai se întunecase. Constantin trecând, ca de obicei, prin prējma sălcilor, auzi lopețile lovind cu putere apa, ca și cum cel ce le mișcă ar fi fost grăbit séu ar fi avut témă de ceva. De-odată luntrea se opri, și o voce dulce dar puternică întrebă: — Cine e acolo?

Constantin tăcu. Vocea care întrebuse, ca și cum n'ar fi vrut să știe de témă, începù a cânta o dulce melodie, ale cărei note, purtate de ecoul lacului, se pierdeau în taina nopții, până dincolo de marginele auzului.

Poți tu acum ôre să-i spui,
O dulce trandafir uitat,
C'atunci numai te-am sărutat
Când am aflat că ești al lui? ...
Și poți să-i spui cât timp am plâns ...
De câte ori la sin te-am strins ...
Și cum privindu-te uscat,
Am plâns din nou și am iertat? ...

O timp, tu care porți în tine
Atâta tristă adâncime
De suferință și de dor,
Dă-mi pace, lasă-me să mor.

Căci decât 'n lume veștedește
Tot ce-i iubit, tot ce iubește,
De ce să 'ncerci a mai trăi,
Când mintea doliul își pôrtă
Și înima îți este môtă.
Cu mult 'nainte de-a muri ...

Leon remase uimit. Acest cântec nu-l auzise de ani întregi. El îl știe ca și dânsa, și stăpânit de farmecul glasului și de frumuseța cântecului, uită or ce prudentă și repetă strofa din urma, pasionat ca un nebun.

După ce tăcu el, tăcu totul. Constantin așteptă câteva minute zădarnic. După aceea își încălécă din nou calul și plecă.

A doua zi la mēsă Jeana nu veni. A treia zi asemenea. — În fine după trei zile se coborî.

Tocmai atunci un nou pretendent se ivise pe orizont, și dl Luchianu stăruia cu or ce preț să fie primit de Jeana, căci ér băiat bun și cu avere. — Constantin surprinse câteva alusiuni ale proprietarului la trecut.

— De, fata mea, ce-o să-ți fac? Eu l'am trimis să se ducă în ôstea franțuzescă? ... S'a dus, s'a dus. Morții cu morți, viii cu vii.

Constantin înțelese că ér vorba e de dânsul. Jeana îl iubiă atât de mult, încât nu mai voise să se mărite, după ce-l creduse mort! — Se sculă dela mēsă foarte tulburat, și mai înainte de timp, pretesând o mare durere de cap. Voi să se culce. Nu putù. Se puse să citescă. — După vre-o doué ore

intră o servitóre și-i lăsă pe mēsă o scrisóre. El o luă

Érá în trei pagini cea mai caldă și mai poetică rugăminte a unei femei cătră un bărbat, să renunțe la a se mai ascunde sub un alt nume și o altă figură, căci ea, Jeana, îl recunoscuse. I spunea cât l'a așteptat, cât a plâns când l'a crezut mort, cât își simția viața de golă în urma lui, — și-i amintia că ér o vreme când în jocurile lor își făgăduiau să trăescă nedespărțiți. Apoi îl rugă s'o scape de persecuțiunile atâtor ômeni cari voiau s-o ia de nevastă, și pe cari nu-i iubiă. I repetă că înima ei n'o înșelă: e el, el, Constantin Leon.

Fără indoelă că ér el, dar acum, cât suferia ...

Constantin se sculă drept în sus, și cu o mișcare gravă, luă condeiul. — El știe că ar fi fost tacsat de cel mai laș om decât s'ar fi descoperit părinților ei. Toți ar fi dis, că a venit cu scopul acesta intr'adins, și el, chiar când iubiă, căci o iubiă, nu înțelegea astfel recunoștința. Atunci scrise în franțuzește: »Me iertați, dar eu nu înțeleg nimic,« și iscăli. Aceeaș femeie luă respunsul.

A doua zi de dimineță, ér mare sêrbătóre la Viforeni: Jeana Luchianu se mărită.

La dejun, mai mulți străini dedeau un aer solemn circumstanței, care ér în adevêr de mare importanță în localitate. — Jeana se coborî și ea. Figura-i ér ostenită de nedormire; se vedea bine că plânsese.

Leon vedând-o, se deșteptă într'ensul de-odată atâta milă și atâta iubire încât, neputându-se stăpâni, eși afară și cerù numai decât calul, sperând că în aerul câmpului va pute scăpă de greutatea care-i apăsa pieptul. — Se înșelă.

Intors seara acasă, — scrise și el câteva pagini în românește, prin cari rugă pe Jeana să-l ierte, i spunea că în adevêr e el, și că o iubește.

A doua zi primi tot în franțuzește, acest răspuns: »Eu înțeleg dar, e pré târziu.«

Don Padil.

Lăpușnean, dramă de Iuliu I. Roșca.

— Studiu critic comparativ, cetit sub formă de raport, în ședința din 20 martie 1887 a Academiei Române. —

(Incheiere.)

Relativ la flecsiune, dl Roșca se servește — pentru a scurtă cuvântul cu o silabă -- de forma plurală a adiectiv, asemenea, în locul formei adverb, asemenea, precum în F. C. la p. 28:

Și deci fiind, de sigur, la gusturi ați frați gemeni
Și gându-i trebuie cu-al meu să fie asemenea.

Tot de-odată se întrebuintează cuvântul Târgoviște de câteva ori cu flecsiunea în i: Târgoviști, se înțelege tot în interesul reducerii unei silabe.

Verbele ținere, rămânere, le întâlnim la autorul nostru urmând și conjugățiunei III, pe când ele sânt de II.

Astfel Lăp. la p. 84:

Retrage-te: cu dânsa vreau singur a rămâne.

în loc de a rămâne; ér ținere, în loc de ținere (F. C. p. 65):

Cu cât va fi mai mare, ea mai puțin va ține.

Cu privire la rimă, abiă se pôte cită un cas doué, unde să nu fie destul de potrivită și plină în operele poetului nostru. Ca exemplu de acesta este (Lăp. p. 114):

Ca să păzescă legea și tronul ei; *er când*
Un domn nu vré să facă din țără un mormânt.

Curgerea versurilor dlui Roșca este ușoră și naturală, *er construcțiunea lor clară.*

Numai in F. dela C., p. 109. ar fi fost de dorit a se incungiuiră intorsătura eliptică, care face versul al doilea din cele următoare nu indetul de lămurit:

Lui țera-i e datore că i-s'alină plânsul.
Voi c'a venit in luptă la vreme n'tr'ajutor,

din care causă lectorul, spre a-l înțelege, este silit a adăogi, după *voi*, nu pe »i-e datore« din versul înteu. ci pe »ii datorati.

Asemenea un vers din Lăp. (p. 131) este din cauza inversiunii in câțva obscur:

Tot ce zăresc e nôpte
Și 'n mine ca și 'n suflet, și-aud, ce triste șopte
Sunt gemete, blăsteme...

adecă și tristele șopte. ce aud, sunt gemete, blăsteme.

Ne mai rămâne a aminti, că decă in general Fata dela Cozia și Lăpușnean denotă într'o mai mare măsură decât Pygmalion școlă și cultură literară, apoi in special interpuncțiunea, de care se serveșce dl Roșca, este mai rațională și mai corectă.

Asemenea ortografia autorului nostru este consecventă in felul ei. Ea nu cuprinde ca a lui Pygmalion procederi ortografice de acelea, cari nu țin de nici o sistemă in câțva rațională.

Domni colegi. Am ajuns la capătul pré lungiei și minuțioșei raportări asupra scrierilor dramatice supuse aprețiarii nôstre.

Motivul acestei stăruințe din parte-ne a fost, ca făcându-se deplină lumină asupra măsurii reale a valôrei fiecăreia din operele, pipăite de noi pe tôte fețele lor, și prin acesta imprășciindu-se ôre-cari prevențiuni, conlusiunea, la care vom ajunge, să răsără dela sine și neînălaturabil nu numai in spiritul referentului dv., ci și al tuturor, cari vor fi urmărit cu luare aminte desvôltările acestui raport-studiu.

Decă in aprețiarile nôstre am fost pré severi pentru scrierile concurenților, am făcut acésta spre a-i pune față in față cu teoria artei întreprinse de dênșii, și a câștiga astfel o normă cu ajutorul căreia să măsurăm ceea ce a putut produce fiecare, să distingem până la ce punct au fost in stare a încorporă concepțiunile lor.

După lămuririrea acestui punct inse și constatarea valôrei intrênsece respective a operelor, esaminate cu privire atât la substratul cât și la forma lor literară, critica trebuie să țină sémă de greutățile cele fôrte mari, cari se întempină pe tărîmul artei gramatice: culminațiunea întregii poezii.

La noi sântem datori a avé in vedere acésta cu atât mai mult, cu cât scriitorii, nôstri n'au avut încă timp să se intrarneze indeajuns, spre a nuș sdreli puțin piciorole pe tărîmul stâncos al artei dramatice, și cu cât limba română n'a ajuns încă la acea stare de mlădiositate, care să permită autorilor a o mânui cu mai multă ușurință și astfel a-ș străbate calea cu mai puțin greu in spate.

Din acésta causă acei cari se aventuréză pe marea cea atât de greu de străbătut a poeziei dramatice, in vasul limbei nôstre, precum se gășeșce astăzi, și fără a fi făcut mai îndelung timp pe cârmaciul, sânt ca acei călători, cari se imbarcă pe o navă și cu instrumente de navigațiune nu indetul de perfecționate, spre a despica, in susul curentului, undele râpești ale unei ape mari cătră un țerm fôrte îndepărtat. In aceste condițiuni pot ei inaintă drept cătră punctul dorit? Dar curentul contrar îi face să

devieze mai mult séu mai puțin din calea lor, după cum iscusința și vigôrea, ce desfășură, este mai mare séu mai mică; busola pe de altă parte, de care se servesc, nu le arată cu indeajunsă esacitate direcțiunea, ce trebuie să țină, și nici nu sânt intrarmați cu un ochian atât de ager, încât să dărescă in fiecare moment punctul cătră care tind silințele lor.

Astfel fiind, după mari lupte, ei nu vor puté desbărcă chiar dinaintea portului căutat, ci — in măsura puterilor și îndemănării lor — mai departe séu mai aprôpe de el, in stânga séu in drepta lui.

Astfel și autorii nôștri, de ôre-ce din împregiurările arătate nici unul dintr'ênșii nu putea desbărcă dinaintea țarului dela orizontul fôrte îndepărtat al poeziei dramatice, care din amândoi a ajuns mai aprôpe de limanul dorit, care — cu alte cuvinte — a aplicat mai bine principiile, s'a apropiat mai mult de cerințele artei dramatice?

Negreșit — precum ne-am putut convinge din cele espuse până aci — scrierile dlui Roșca sânt in acest cas, căci in ele precumpenesc mai multe calități, aceștea sânt cugetate într'un spirit mai poetic, și — in ceea ce priveșce in special pe Lăpușnean — mai conform regulelor artei dramatice: ele sânt esecutate cu mai multă armonie de forme, și constituiesc elemente de cultură plăcute și atrăgătoare.

Să exploatez și aprețiarile de cari au fost insoțite prin presă la timpul seu dramele dlui Roșca? Nu vom face acésta, căci — in starea actuală a opiniunii publice literare și științifice — referirea la dênșia nu arare ori turbură mai mult decât limpeșce judecata.

Nu putem trece inse cu vederea, că una dintre aceste drame, Fata dela Cozia, încă din anul 1882 — inainte de a fi fost supusă de autorul ei, precum am arătat, la ôre-care remaniare de fond in sensul îmbunătățirii — a încercat o aprețiare favorabilă din partea a doi dintre cei mai distinși și mai competenți membrii ai Academiei nôstre, dnii V. Alecsandri și T. Maiorescu.

In adevăr, cu ocașiunea participărei domniilor lor la comisiunea întocmită de direcțiunea generală a teatrelor pentru esaminarea scrierilor intrate la concursul deschis, singură Fata dela Cozia — între cele 15 piese nerespinse dela concurs — a fost găsim ca având indetulă valôre literară pentru a merită o distincțiune.

La acésta s'ar puté obiectă — mai vêrtos in vederea efectului scenic obținut de Pygmalion — că de astă-dată Fata dela Cozia este in concurență cu tregedia dlui Bengescu. Așă este, dar la rëndul seu Pygmalion vine in față tot de-odată și cu un nou mânunchiu, al doilea in snopul dramatic, cu care s'a înfățișat dl Roșca: cu tregedia Lăpușnean, in tôte privințele incontestabil superioră Fetei dela Cozia.

Se mai pôte pune in vedere, că Fata dela Cozia la cele doue represintațiuni pe scena teatrului național — singurile cari i s'au acordat de cătră comitetul acestei instituțiuni de cultură — nu s'a bucurat de același interes și de aceeaș binevoitoare îmbrățișare ca tregedia dlui Bengescu; pe când Lăpușnean — de și fusese primit in unanimitate de cătră comitetul teatrelor deja in anul 1880 — s'a vêđut nevoit, spre a dări lumina, să se refugieze pe o scenă mai mică.

Astfel dramele dlui Roșca n'au ajuns a fi jucate amândoué pe aceeași scenă, ca Pygmalion, de cătră artiști deopotrivă de buni și cu o egală ingrigire.

De aci resultă, că dramele unuia și altuia din autorii nôștri, nefiind puse in condițiuni identice de represintare, publicul n'a avut încă ocașiune să capete o idee de adevăratul efect al tuturor pe scena cea mare a teatrului nostru, ca astfel să pôtă judecă

Madonna lui Rafael.

prin comparațiune între Fata dela Cozia — Lăpușnean și între Pygmalion.

Când se va înlesni publicului această pronunțare, noi cutezăm a afirmă, că în special Lăpușnean va avea un frumos succes și se va bucura de aprobarea nu numai a publicului celui mare, dar tot deodată și de a omenilor cunoscători în ale artei dramatice, cari se uită mai mult la valoarea internă a lucrului, decât la efectul exterior.

Ca să facem în fine încheierea, așa cum se prezintă dramele Fata dela Cozia și Lăpușnean, noi le considerăm în cea mai deplină convicțiune ca două gingașe rose de lună, frumos zîmbitoare și cu parfum plăcut, răsărite în grădina literaturii române dintr'un resad indigen, prin ingrijirea unei mâni, care nu așteaptă decât a fi susținută spre a produce mai bine.

Primiți-le dar cu favoare, dăni colegi, așa cum mâna tinere și nu pe deplină experiență ni le oferă acum. și fiți siguri, că, îmbărbătându-l la cultură, el va face să răsară și să crească, din acelaș arbust, rose mai frumoșe și mai mărețe, cu colori mai strălucitoare și cu parfum mai delicios.

Nu numai față cu Pygmalion, dar și cu alte scrieri curat literare introduse la concurs, producțiunile tinerului nostru poet sînt cele mai meritoșe.

Premiați dramele — aceste flori literare — Fata dela Cozia și Lăpușnean.

N. Ch. Quintescu.

Nunta lui Figaro.

— Comedie în 5 acte, de Beaumarchais. —

(Urmare.)

Susana. Vai! ce grozăvie!

Contesa. Ce tristă prevestire!

Contele. Dar unde e Marcelina? — imi pare foarte curios că ea nu e la nunta voastră.

Franseta. Seniore, ea a apucat pe drumul tirgului prin livada de devale.

Contele. Și are să se întorcă curînd?

Bazile. Când va voi cel de sus!

Figaro. De-ar voi cel de sus să nu-i mai vie poftă de întors...

Franseta. Eră la braț cu dl doctor.

Contele. (Repede.) Cum? drul e aici? (Aparte.) Și nu putea să sosescă mai la timp.

Franseta. Părea foarte infierbîntată; ea tot vorbea mergînd, apoi de-odată se opriă, și făcea cu mâinile așa... și dl dr. i făcea așa, cu mâna, cîtînd s'o liniștescă, — căci părea așa de furioasă!... Și tot vorbea nuș-ce despre verișorul meu Figaro.

Contele. (Luînd-o de bărbie.) Verișor... viitor...

Franseta. (Arătînd pe Serafim.) Seniore, ne-ați iertat pentru ieri...?

Contele. (Intrerupînd-o.) Cît ești de frumoșă mititico.

Figaro. De sigur e'o mînîncă la inimă pe biata Marcelina, dragostea ei cea cînescă, — pentru care, ar fi fost în stare să ne tulbure totă veselie...

Contele. (Aparte.) Și are să ț-o tulbure, las' pe nime! (Tare.) Haidem dnă în apartamentele noastre; Bazile, să treci pe la mine

Susana. (Incet lui Figaro.) Să nu întarzi mult pe aici, puiele!

Figaro. (Idem.) Intr'o clipă, răușca mea! (Toți es.)

Scena XI.

Serafim, Figaro, Bazile.

Figaro. (Pe cînd toți es, Figaro opereșce pe Serafim și Bazile și-ii readuce în scenă.) Aha! I-an să

vorbiu două cuvîntele: de ore-ce s'a îngăduit ceremonia, deseră o să nuntim; și pentru asta trebuie să ne înțelegem ca omeni cum se cade: să nu facem ca acei actori, cari tocmai jocă, mai prost cînd critica e mai asmuțită. Ce-om greși astăzi, greșit rămîne pentru totdeauna; — trebuie să ne șcim bine rolurile.

Bazile. (Cu reutate.) Rolui meu e mai greu decît îți poți închipui tu.

Figaro. (Făcînd, fără să fie văduț, gestul de ai da un picior.) Ehehei! dar nu șcii nici cu spatele succesul care te așteptă!

Serafim. Amicul meu, dar tu uiți că eu trebuie să plec!

Figaro. Și tu, tu ai vré din totă inima să rămâi, nu-i așa?

Serafim. Me mai întrebă dec'ăș voi!

Figaro. Trebuie să le tragem un claps. Nu murmură nimic la plecarea ta. Pune-ți mantéua de drum pe umeri, pregăteșce-ți în ochii tuturoră buclucurile; incalecă pe cal și dă un galop până la crășma din vale: lasă-ți calul acolo și revină pe jos prin grădină; dl conte va crede c'ai plecat, numai de-i luă sama să nu dai nas cu dînsul; me însărcinez eu să-l mai potoleșce după nuntă.

Serafim. Dar Franseta, care nu-ș șcie rolul seu?

Bazile. Ce dracu ai invêțat-o dar, de opt zile de cînd n'o mai slăbeșci cu visita.

Figaro. De ore-ce ați n'ai nimic de făcut, fă bu-nătatea și-i dă o lecție bunicică.

Bazile. la sêma, tinere, ia sêma! Tatăl Fransetei nu-i mulțămît de loc; biata copilă a mîncat o calcavură zdravană: Serafim! Serafim! ai să-i pricinueșci mari supărări! »Ulciorul merge hojma la apă, până ce...«

Figaro. A! a reinceput smintitul cu proverbele lui cele vechi și dogite! Ei bine, filosofule, ce dișce înțelepciunea națiunilor: »Ulciorul merge hojma la apă, până ce într'o di...«

Bazile. Se umple cu vîrf!

Figaro. (Plecînd.) Nu-i atît de prost, dobitocul; nu-i tocmai prost!

(Cortina cade.)

Actul II.

Un etac superb: un pat mare cu alcov. în fund. și înaintea lui o estradă. Ușa de intrare în culisa a 3-a la dreapta. Altă ușe în culisa întei la stînga. O ușe în fund. O ferestă de cealaltă parte.

Scena I.

Contesa, Susana, intru prin dreapta.

Contesa. (Se aruncă pe-o dormeusă.) Inchide ușa, Susană, și povesteșce-mi totul cît se pôte mai cu de-amîenuntul.

Susana. Dar nu ț-am ascuns nimic, dîmnă.

Contesa. Cum, Susano, el voiă să te seducă?

Susana. O! ba nici de cum. Seniorul nu se pré osteneșce într'atât cu servitóreua lui; voiă numai să me plătêșcă.

Contesa. Și micul pagiu eră de față?

Susana. Adecă, ascuns după jilțul cel mare. Venise să me rîge ca să ve cer iertare pentru el.

Contesa. Și de ce n'a venit de-adreptul la mine? Aș fi putut eu să-l refuz, Susano?

Susana. Tocmai asta i-am diș și eu; dar i părea așa de reu că trebuie să plece, și mai ales să părășêșcă pe dîmnă... »Ah! Suzon! cît e de nobilă și frumoșă! dar cît e de impunêtoare.«

(Va urmă.)

N. A. Bogdan.

Cronică vienesă.

(O divă de 15 ani: mis Nikita. Concert Sambrich. Sofie Menter. Sciri dela operă Belizar. Burgteatru.)

Mis Nikita, noul lucifer pe firmamentul musical. Țina Niagrei numită de entuziaștii ei patrioți, concertă în seara de 16 a lunii trecute în sala cea mare a reuniunii de muzică de aici; ea apărură, cântă și avură un succes foarte mare.

Nikita e tineră, foarte tineră — de 15 ani și șeseluși. Aparința ei e foarte simpatică și ceea ce captivază publicul, este un suris grațios cochet, carele dă fisionomiei interesante un farmec poetic. Nikita nu a avut trebuința de reclama cea mare în țiare, căci dânsa e un talent extraordinar și vocea ei posedă o așa claritate, frumșetă, dulcetă și farmec, încât cugetând la anii ei, se pôte numi cu tot dreptul fenomenală.

Țina Niagrei e o americană, numele ei adevărat e Luisa Niholsson. Despre anii copilăriei ei au raportat țiarele americane câte și mai câte istorii, așa ȝicând au încungiuat persoana divei de 15 ani cu o mitologie întregă de aventuri. Așa se enarędă, că Nikita încă ca copilă de 6 ani a pășit în concerte și entuziasmă pe compatrioții sei. Inse nu numai pe aceștia i încântă, ei și negrii ascultau cu drag la mica privighietore.

Intr'o ȝi se jucă copila în grădină, un negru se apropiă și o răgi. Cinci ani petrecură Nikita între sêlbateci, pe cari tocmai ca un Arion i fermecă cu vocea sa. Mai târziu se inamorară de dânsa doi negrii și urmarea fu un duel între rivali. Pe patul morții făcū unul dintre aceștia pe ai sei ca să jore, că vor duce erăș copila părinților înderępt. Acesta fu conducătorul negrilor și se numiă Nikita, acesta nume il primī apoi și tinera albă. Finea e ea în povești romantice, crucea ce o portă copila la grumazi fu semnul de recunoscere și ȝina se rentorce în brațele părinților. Adelina Patti în călătorie-i artistice o auđi și remase încântată și numai decăt o recomandă cumnatului ei Strakosch.

Dintre tôte istoriele și biografiile singură una se pare a fi adevărată: Numele Nikita l'a inventat Strakosch, artista e născută și educată în Washington. Muzica a fost elementul ei încă în frageda tineretă. Cu noue ani a fost primadonă. Un impresario arangiă o operă de copii și debută cu ea prin America, se dedia Faus, Mignon, Lohengrin și primadona eră Nikita. Pe placate se citiă: »the miniature Patti.« Așa se dedase Nikita de a cântă cu orchestru. Apoi o duse fortuna la Strakosch, la acest maestru escelent. Nikita fu ultima sa elevă și dânsa trebui să invete după metoda, după care a invętat și Patti, o metodă, care nu s'a publicat nici-odată. Este șciut, că elevele lui Strakosch nu tremolază nici chiar cele mai rele. Metoda lui Strakosch constă din ȝece exerciție, cari conțin nici mai mult nici mai puțin decăt numai 3222 note. Tôte aceste exerciție pot fi cântate într'o oră. Tôte elevele lui Strakosch cântau aceste exerciție în fiecare ȝi, chiar și Nilsoniși câștigă acest recept dela maestru și il folosi în tötă ȝiua. Strakosch a murit, inse a lăsat un testament musical, în carele preserise cum are să urmeze dezvoltarea musicală a domnișorei Nikita. Unchiul ei Leroi e însărcinat cu acesta; Alfred Fischhof e impresario divei pe 5 ani și mama ei o inșoțesce pretutindenea.

În concert apare în toilette scurte, de tot simple, briliantele lipsesc inse și de aceste posedă tinera artistă și la timpul seu va brilă întocmai ca și Patti cu dânsese. Nikita de abiă așteptă să implinescă 16 ani, să pörte haine lungi și despre viitorul ei e foarte entuziasmată. Dorința ei e de a păși pe scenă de primadată ca Elsa în Lohengrin. Nikita are o voce frumoasă, un sopran sus, sună plăcut și simpatie, tonurile suse numai rar le-am auđit așa și legato în regiunea vocii din cap este sigur și plin de artă. Trilurile nu sânt prę dezvoltate, fugele foarte frumoșe. Ea a făcut senzațiune în America și Europa.

Dânsa a venit din Berlin unde făcū furori, mai înainte fu în Paris unde concertă de 5 ori la Erard și odată în Trocadero și astă veră dădū 34 concerte după olaltă în Londra. În primul ei concert aici cântă aria Susanei din Nunta lui Figaro »Deh vieni non tardar« și îndată recunoscū publicul un talent rar. Aria din Mignon »Kenst du das Land« fu foarte aplaudată și cântă apoi valsul juvelor din Faust cu unele nuanțe fermecătore. Căt de drăgălaș resunau vorbele: dimi, dimi, dimi presto și cu ce naivitate fini pasagiul final! După Santissima virgine de Gordinani cântă »Du bist die Ruh« de Schumann în limba germană și erăș aplause frenetice. La fine făcū furore cu »Echo« de Ekert și în această piesă de parada își dezvoltă artista tötă arta: staccati, trilluri, scale etc. Efectul fu așa mare, încât trebui să repezeze piesa.

În al doilea concert dat la 4 a l. c. cântă Nikita aria Zerlinei din Don Juan, o serenadă de Braga cu cello obligat, doue cânturi germane de Fischhof, foarte aplaudate și la cerința generală a publicului erăș valsul juvelor. Concertul de adio dat la 14 a l. c. fu cercetat de un public numeros și elegant. Nikita fu acoperită de o plöie de aplause, cu deosebire rugăciunea Elsei din Lohengrin făcū furore mare.

Nikita a concertat și în Wiesbaden, autorul poeziilor Mirza Schally fu așa încântat de tinera divă încât i dedică următorele sire:

Venn sich Gesang und Poesie verbinden,
Mus sich Dein Herz zu meinem Herzen finden!
Denn Poesie liegt dem Gesang zu Grunde,
Der mich berauscht von Deinem süßen Munde.
Bodenstedt.

*

Döamna Marcella Sembrich dete numai un singur concert în acest sezon — cu succes mare și înaintea unei sale indeseuite de public. Producțiunile divei stêrniră salve de aplause. Aria »Martern aller Arten« din »Seducerea din Serail« de Mozart, cântată cu virtuozitate extraordinară și o mazărcă elegantă de Chopin furę producțiuni eminente. După scena finală a Opheliei din Hamlet și după tarantela de Bevigni se aduseră artistei ovațiuni, bouquete i se presentară și diva care tu admirată și din cauza bogăției briliantelor ei, trebui să apară de mai multe ori, în fine se puse la piano și acompaniându-se cântă cântul »Mädchens Wunsch« de Chopin.

*

După un interval de 10 ani concertă eminenta pianistă Sofie Menter erăș aici de doue ori. Câte stele au apărut în decursul acestui timp pe cerul cântului la piano, câte celebrități am auđit! Cu tôte acestea inse nici una dintre aceste nu a putut întunecă pe Menter. Ceea ce admirăm la cântul artistei, nu e numai singură bravura și durată, bărbătescă, ei o rară contopire de simțemânt și căldură a cântului elegant, care resună din fiecare trillă. Preșissimo în pasagiul final al concertului de Rubinstein, apoi adagio din concertul în Es dur de Beethoven, deteră dovędă de

virtuositatea acestei artiste. Cântul ei amintește mult la Liszt și între artiștii de acum se poate asemăna numai cu Rubinstein. Cu ce spirit cântă carnavalul de Schumann, cât de fermecător pe Chopin și cu câtă frumșeță transcripțiunile lui Liszt și câteva cântece de Schubert! Urmă aplaus enorm și bouquete. Artista strălucia de briliante. La fine trebui să mai cânte și această piesă finală fu Erkläung.

Dna Rosa Papier asemenea dete concerte cu o programă foarte interesantă. Ca totdeauna succesul fu mare, cântecele lui Schubert lură repetate.

Filip Forsten, cântăreț la opera din Stokholm, încă concertă cu succes. Artistul (inventat de dâna Lucca) dispune de o voce frumoasă de bariton.

Dna Lucca a luat ărăș in repertoriul ei rola Margaretei in Faust și in ările aceste a cântat-o cu succes mare. Publicul s'a fost adunat ca la o premieră și aplaudă după fiecare act.

Di Reichmann fiind bolnav, a trebuit să cêră concediu. Eră vorba că artistul voeșce a fi angajat la Berlin. Acesta veste nu fu întemeiată, căci dânsul a scris direcțiunei, că in curênd va fi in stare de-a păși in operă și anume ca Hans Heiling.

La începutul lunei viitoare va trece in scenă »Othelo« alui Verdi, rolee principale sânt ținute de domnia Reichmann (Othelo), dșora Schläger (Desdemona), Raulich (Emilia).

Ca nou studiată și inscenată se dete opera »Belizar« de Donizetti. Acestă piesă nu s'a represintat aici de 20 ani. Succesul fu mare, cu tôte că musica e ceva învechită. Conținutul piesei tracteză istoria comandantului lui Iustinian, Belizar: Vedem pe Belizar rentorcându-se in triumf. Iustinian il laudă și i concede ca să elibere pe cei prinși. Alamir, un captiv se rögă de Belizar ca să-i fie permis de-a fi pe lângă dânsul. Antonia soția lui Belizar află că acesta a ucis pe unicul lor fiu și infuriată și in conșlegere cu Eutropius il acuză la Iustinian. Acesta in senat il dejudecă la mörte, totuș ameliorază pedêpsa și demândă ca să-i scötă ochii. Belizar e condus de fiica sa Irene, la fine iese adevêrul, că Alamir, carele voeșce a merge contra lui Iustinian, e fiul lui Belizar. Belizar e rănit in luptă și se aduce murind pe scenă. Iustinian i promite a griji de Irene și Alamir, Antonia se sinucide căci Belizar nu voieșce să o ierte.

Di Sommer ca Belizar și dșora Schläger ca Irene furê escelinți. Duetul in actul al II-lea aduse ovațiuni ambilor. Eminentă fu și dșora Lehmann ca Antonia. Di Winkelmann ca Alamir seceră cu aria »Trema Bizantia« salve de applause.

**

Marcella Sembrich va debută la operă in aprile. Ca ôspe păși dna Maria Basta dela teatrul din München și obținū un succes de onöre ca Isabela, regină a nopții și Gilda. Baritonistul Buls încă debută cu succes mare ca Zampa și Trobadour.

In 22 ianuarie trecură o sută de ani dela nașcerea poetului Byron. Acestă și se serbă la operă prin o represintațiune splendidă alui »Manfred.« La acestă piesă a compus Schumann, după cum se șcie, o musică foarte frumoasă. Piesa a fost nou inscenată și avū succes entusiastice. Di Robert dela Burgteatru interpretă pe Manfred intr'un mod brilant. Förite bine furê și dnele Papier, Braga, Kaulich etc.

Dșora Adriene Colla dela teatrul din Wiesbaden a debutat la Burg ca Iulia. Iudit și Claire cu succes imbucurător. Artista s'a angajat pe doi ani. Di Sonenthal a interpretat in folos umanitar pe »Kean«, artistul a jucat acestă rolă cu asta ocaziune de a suta oră și i se oferiră o mulțime de coröne. Come-

diele lui Kranichstädten sub titlu »Galante Könige« nu avură succes prê mare, singură comedia »Ein Liebeszeichen« plăcū. Drama Galleotto prelucrată din spanioleșce de Paul Lindau avū succes mare. Di Sonenthal și dna Schrott escelară.

*

In teatrul an der Wien, după ce timp îndelungat a stat pe repertoir opereta nouă alui Straus Simplicius și comedia »Nunta Reservistului,« se va da in limba germană opereta lui Sullivan »Mikado.« In Carlteatru a avut succes mare opereta lui Zamara jun. »Der Sönger von Palermo. Pe acestă scenă vor debută in curênd ca ôspeți: Friedrich Haase, Albin Svoboda și dna Hedvig Niemann Rabe.

Valeriu Rusu.

B o n b ó n e.

La un veterinar.

Un domn ducându-se la un veterinar c'un căne:

— Domnule veterinar, cănele meu a mușcat pe sôcră-mea . . .

— Cănele eră turbat?

— Nu . . . Imi e témă inse să nu fi turbat in urmă!

*

La un otel.

Stăpânul otelului, vêdend bagagele, se inclină până la pământ:

— Bine ați venit; am o cameră foarte bună la dispozițiunea dvöstre.

— Dar, ne trebuie doue camere.

— Ah! ve cer iertare! Nu șcieam că sünțeți căsătoriți!

**

Un epital:

Aici se odihneșce

Constantin S. . . mort in etate de șeptedeci și noue de ani. Cerul va avê cu un änger mai mult!

*

Copil ingrozitor.

Costică, prietenul dömnei și al domnului, voiă să sărute pe Bebe.

— Ba, nu vreu, na!

— De ce?

— Nu-ți ajunge că săruti pe mama?

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șciri literare și artistice. *Carmen Sylva.* Diarul german »Universum« publică biografia poetei Carmen-Sylva. — *Di I. Bian,* bibliotecarul Academiei Române, va plecă la Moscva spre a studiă niște documente privitoare la istoria română. — *Di G. I. Pitiș* a început să publice »Iliada« in traducere românească; broșura primă a apărut ările trecute la Bucureșci. — *Di Maria Nandalari,* distinsul publicist italian, publică o dare de semă foarte măgulitoare in »Firenze Letteraria« despre traducerea română a »Divinei comedii« de Dante făcută de dna M. P. Chițu.

Românii Munteni. (Moți.) Sub acest titlu s'a pus sub tipar in tipografia dlui Gr. Luis din Bucureșci o lucrare foarte importantă etnografică a dlor Teofil Frâncu și George Candrea. Opol e ilustrat cu 10 fotografii originale, care represintă tipuri și costume munteneșci și e de peste 24 cöle de tipar format nr. 6 in 8. Capitoliul I. vorheșce pe larg despre Românii dela pölele munților, despre Mocani, Băeși (Mineri), Crișeni și Moți, cari cu toții impreună constituiesc pe așa numiții Românii-Munteni séu Moți din munții

apusei ai Transilvaniei. Capitolul II conține elemente relative la limba română cu desevârșire necunoscute până acum. Capitolul III tratăză despre comuna muntănească, datine, descănțece etc. Capitolul IV cuprinde cântece muntenești, dintre care unele sînt în rotacism, dialectul moșo-istriean, colinde, balade, povești. Capitolul V cuprinde amintiri istorice, politice și sociale din munții apusei ai Transilvaniei.

Di Constantin cav. de Stamati, mare proprietar din Basarabia, este autorul a mai multor comedii forte spirituale, și care după cum sîntem informați, vor vedea în curînd și lumina scenei, ș-a tiparului. Intre scrierile sale putem cită: »Carăbușul», comedie în 2 acte; »Mademoiselle Mephistopheles», comedie în un act; »Singurătatea unui holteiu», comedie în 1 act și 2 tablouri; »Fricosul», vodevil în 2 acte; »Idealism și Realism», o comedie forte fină, etc. etc. După căt șcim, în curînd va veni la Cernăuți o trupă teatrală nouă, sub conducerea artistică a dlui N. A. Bogdan, care va reprezintă tôte aceste piese: pe lângă altele din teperitoriul curent. Asemenea, scrierile amintite se tipăresc acum în tip. mitropolitană din Cernăuți.

România ilustrată. A apărut la Roma un volum ilustrat, care conține o monografie completă a României și tratăză despre istorie, limbă, ômenii politice, literatură, condițiunile economice etc. a României. Ecă aci titlul operei, precum și sumarul capitolelor și ilustrațiunilor. »La Romania ilustrată pel dr. Bruto Amante.» Un volum 8° 31, pag. cu 38 clișeuri, hârtie fină, caractere elzeviriane. Edițiune de lucs, preț 7 franci. Scrierile pentru trimiterea operei înșoțite de suma de 7 lire se va adresă la dr. Bruto Amante în Roma. Corso. 36. Indicele materiilor. I Suveniri etnografice. II Puțină istorie. III Intre Carpați IV Pe stradele Bucureștilor. V Datine naționale. VI Limba română, presa periodică și ômenii politici. VII Mișcarea sciintifică-literară. VIII Poesia și literatura poporală română. IX Doue balade poporale. X Condițiuni economice și diferite instituțiuni. XI În muntele Athos. Religiunea și toleranța religioasă. XII Carmen Sylva. XIII Femei ca scriitoare. XIV Revoluțiunea lui Horia (episod istoric) XV Ovidiu în esil. XVI Pretinsul oraș Tomi și Constanța lângă Marea Năgră. XVII Pe lacul Susghiol. Escursiune la insula lui Ovidiu. XVIII Tradițiuni și legende. Un monument pentru poetul amorului. Elencul numelor și al persônlor citate. Indicele ilustrațiunilor: Un soldat dac. E. Amonte. Hospodarul. Monumentul lui Mihai Vitezul. Curtea de Argeș. Peisagiu în Carpați. Tigance. Domnișora română. Monumentul lui Heliade Rădulescu. O țerancă din Calobria. Tăranii români. O familie de țerani români. Musicanți ambulanti. Costum țerănesc român. O domnișoră. Idem. Jocul Hora. O dômă în costum național. Idem. C. Boliac. G. Barițiu. G. Brătianu. P. A. Aurelian. A. Tr. Laurian. B. P. Hașdeu. A. Odobescu. C. A. Rosetti. V. Alecsandri. Carmen Sylva. Dora d'Istria. Maria P. Chițu. Cloșca, Horia și Crișan. Constanța la Marea Năgră. Monumentul lui Ovidiu.

Diaristic. *Bursa de Galați* e numele unei reviste care a apărut la Galați și va eși de doue ori pe lună.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șciri teatrale și musicale. *Dșora Nina Banciu*, româneă din Craiova, care a studiat în conservatorul din Viena, acuma jôcă în teatrul german din Timișora; »Luminatorul» scrie, că tinera artistă are un viitor frumos; etă dar un nou talent, pe care-l scapă Thalia Română! — *Di Constantin Georgescu*, absolvent

al conservatorului din București, se duce la Milan să se perfecționeze în arta musicală. — *Trupa Bobescu* a început să jôce la Bărlad, unde a deschis șirul reprezentațiunilor cu »Don Cesar de Bazan.» — *Ch. Gounod*, cunoscutul compositor musical din Paris, a fost numit comandator al ôrdinului Corôna României.

Serate literare și musicale în Lugos. La 11 l. c. s'a eșcutat următôrea programă: 1. S. V. R »Cântecul ciobanului.» dșora Stefani. 2. I. N. P. »Epurele șchiop.» dl Popet. 3. I. Verdi: »Il Trovatore» (tenor), dl dr. Florescu. 4. George Teut: »Romănul.» (posie). dșora Maior. 5. M. Cohen: »Dor de mare», cuv. de V. Alecsandri. (Terzet.) Dșora Barbu (sopran). dșora Florescu (alt I). dșora Ianculescu (alt II). La 18 l. c. din cauza balului, nu s'a arangiat serată musicală. Pentru sêra de ađi sâmbătă, la 25 februarie, s'a anunțat următôrea reprezentație teatrală: »Pentru ochii lumii» sêu »cum se mbêtă lumea cu apă rece», comedie în 2 acte. Localisată după Labiche, de Virgil Oniți. Persônele: Răzian, fost cofetar, dl dr. Petrovici; Blanca, soția lui, dna Șerban; Cornel, fiul lor, dl dr. Florescu; Melinescu, medic fără pacienți, dl dr. Dobrin; Constanța, soția lui, dșora Radulescu; Emelina, fca lor, dșora Nedelcu; Stefan Călin, negutător de lemne, dl Peștean; Berta, cameristă la Răzian, dșora Barbu; Ana, camerieră, Sofi, bucătărăsă la Melinescu. * * dșora Florescu. Un tapersier dl Tripon, Un vênator * *. Un servitor * *. Doi harapi Tiberius și Cajus Bredicean, Un bucatar * *. Intre acte: Souppée: »Pique Dame», dșorele Cosgaria și Maior.

Reprezentațiunea teatrală din Bistriță, dată la 22 ianuarie n. în folosul școlei gr. c. române, a avut un succes frumos. Ambele piese: »Tunsul, căpitan de haiduci» și »Nunta țerănescă» au fost bine interpretate. În piesa primă au jucat dșora Emilia Moldovan și dnii Teofil Grigorescu, August Cimbulea și Ioan Pop: în a doua dna Cornelia Grigorescu, dșora Emilia Moldovan, și dnii Teofil Grigorescu, Demetriu Echim, Pavel Butac. E de însemnat, că diletanții s'au recrutat dintre meseriași, sub conducerea invetătorului Grigorescu, pe care l'a ajutat și studentul Demetriu Echim. Publicul s'a imprășciat multămit.

Concert în Brașov. Duminecă 14/26 februarie 1888 va da în sala otelului Nr. 1 un concert vocal-instrumental dl Constantin Georgescu, cântăreț și compositor de musică (pentru plecarea sa în străinătate), cu binevoitorul concurs al domnilor Frank, Krause, V. și B. Programă ce se va eșcută este: Partea I. 1. Page. Ecuyer, Capitaine, grande scène lyrique de Ed. Membrée, cânt. de dl Constantin Georgescu. 2. Versuri, recitate de dl V. 3. Concert solo pe violină, eșcutat de dl Crause. 4. Vorrei morire, romanță de Tosti, cânt. de dl Constantin Georgescu. Partea II. 5. Romanța Toreadorelui, din Carmen de Bizet, cânt. de dl Constantin Georgescu. 6. Concert solo pe violină, eșcutat de dl Krause. 7. Satiră, cetită de dl B. 8. a) Pe valul mării, romanță. b) Danțul iubitei mele, mazurcă cu cuvinte de Lăpădat, compuse și cântate de dl Constantin Georgescu.

Concert în Dobra. Corul bărbătesc din Dobra va arangia un concert la 14/26 februarie 1888 în sala otelului »La Husariu.» Venitul curat e destinat în favorul fondului acestui cor, Se va eșcută următorul program: 1. »Cântec de jertfă», de L. v. Beethoven, eșcutat de corul bărbătesc: 2. »Povestea fetei I-iu», de A. Pan, declamată de N. Herbai; 3. »Cucuruz», de Humpel, eșcutat de corul bărbătesc: 4. »Mieđul nopții» și »Doue inimi», de G. Dima, eșcutată solo de I. Ognean: 5. »Detunata», de Em. V. Neiedly, eșcutată de corul bărbătesc: 6. »Variațiuni pentru violină», de Kallay F.; 7. »Imrosul Paștilor», de C. G. Porumbescu, eșcutată de corul bărbătesc; 8. »Despot

Vodă, scena temniței, de V. Alecandri, declamată de Ios. Morar și I. Ognean: 9. a) »S'o veți mamă«, horă populară arangiată de Gr. B.: b) »In pădure«, de T. de Flondor, esecutată de corul bărbătesc. După concert petrecere cu dans.

Societatea dramatică „Concordia“ ce după cum am publicat în mai multe numere din »Familia« a dat o serie de reprezentații în Cernăuți, a plecat de acolo și a mai dat în Bucovina, o reprezentație în Siret, două în Rădăuți și șese în Sucevă. Apoi a trecut ăr în România, mergend direct la Bacău, unde a jucat timp de o lună, reprezentând, între alte piese de sémă: »Moștenitorul Universal«, comedie clasică în 5 acte de Regnard, tradusă de N. A. Bogdan. »Marquise de Pompadour«, »Cocota«, »Jean-Marie, etc. Acum societatea s'a deslăcut și artiștii ce o compuneau s'au imprășciat în diferite locuri.

Diletanții români din Orăștie vor arangia la 26 februarie st. n. în sala otelului »La contele Szechenyi« o reprezentație teatrală în favorul corului miest, cu următorul program: »Șoldan vitézul«, canțonetă comică de V. Alecsandri, predată de I. B. »După răsboiu«, comedie într'un act de Ascanio. »Cărlanii«, vodevil într'un act de C. Negruzzi. După reprezentație petrecere cu joc.

Societatea pentru fond de teatru român Membrii inserși la adunarea din Oravița: (Continuare) 18. Un domn binevoitor din Sasca 1 fl.: 19. din comuna Secaș, colectant dl Alesandru Coca candidat de avocat, Ion Coca econom 50 cr., Dudinszky Ignat notar 1 fl., Ioan Balaș neguțator 70 cr., Cineva 50 cr., Vanciu Iosif 10 cr., Petru Mosor 10 cr., Valentin Diniu 1 fl. 1 cr., Selvian Simon 50 cr., Sarolta Benedik et Sohn 60 cr., Alesandru Coca iurist 1 fl., Ioan Popovici preot 50 cr., suma 6 fl. 31 cr.: 20. din comuna Cacova, colectant dl Timoteu Miclea, Timoteu Miclea notar 5 fl., Kandler 3 fl., Schlanger Ignatz 1 fl., suma 9 fl. Suma totală din listele presintate la adunarea din Oravița e 180 fl. 1 cr. (Incheierea va urma.)

Corul plugarilor români din Mercina arangeză duminică în 1426 februarie 1888 în sala ospetării la »Impăratul Austriei« din Oravița o serată ordinară, cu următorul program: 1. »Erna« de C. G. Porumbescu, esecutată de corul vocal 2 »Vivandiera«, esecutată de corul vocal »Etă diua triumfală.« de V. Humpel, esecutată de corul vocal. Acestor piese de cânt urmază: »Paracliserul« sêu Florin și Florica, piesă teatrală operetă într'un act de V. Alecsandri, și »Germanii în Africa«, glumă dramatică cu cântece în 2 acte de S. Wenzel, tradusă de C. Strimbeiu.

Hora miresii este titlul unei piese musicale ce a apărut acuma în editura lui Nicolae Cosma, în Iași. Acastă horă se datoreșce tinerului artist Carol Decker, care deja a dat la lumină mai multe piese musicale, unele foarte frumoșe.

CE E NOU?

Hymon. Dl Romul Raca, teolog absolvent al diecesei Lugoș, s'a logodit cu domnișora Asinefta Șuiaga, fiica dlui Iosif Șuiaga, preot gr. or. în Lăpușnic, lângă M. Iliă. — Dl Ilie Pojenar și dșora Ioana Iura ș-or serbă cununia la 26 februarie în Rusberg. — Dl Ioan Pop Retegan, invetător în Rodna-veche, s'a logodit cu domnișora Luisa Beșianu, fiica proto notarului în retragere dl Nicolae Beșianu. — Dl Ioanichiu Olariu, cleric absolut și invetător în Iliă-mureșană, s'a cununat cu domnișora Valeria Tordășianu din Iliă-mureșană. — Dl Victor Poruț, teolog, abs. de Blaș s'a fidanțat cu dșora Lucreția Ianza în Hațeg.

Balul din Deva, dat de Reuniunea femeilor române din Hunedóra, la 11 februarie, a fost o petrecere cât se pôte de veselă. A luat parte totă inteligința română de acolo, sporită cu mulți din giurul acela. Romanele și quadrilele au fost jucate de 40 părechii. În pausă dl A. A. Nicóra a cântat frumos piesa »Doi ochi«, de Ventura. Dintre dame se însamnă următorele, dômnele Ana Petco, Lucreția Olariu, Elena Hossu în costum național, Elena Simionia, Otilia Greavu n. Pipoș din Hondol, Valeria Colbasi n. Papiu din Șpring, Valeria Moldovan, Maria Nicóra, Maria Moldovan, Elena Damian, Părău, Oprea din Hunedóra, O. Tilea din Hunedóra, Maria Pop din Bărcea, Corvin, M. Șerban din Sântohalm, Doboi n. Popovici din Orăștie, Muntean și dșorele Letiția Papiu în costum național, Cornelia Cutean, Aurelia Muntean, Teresia Corvin din Orăștie, în costum, sororile Popovici din Orăștie în costum, Mariți Zanea, Vilma Moldovan, surorile Carpișișan din Rehau. Petrecerea a ținut până dimineța la 5 ore. Vinitul curat se urcă peste 100 fl.

Balul Reuniunii femeilor române din Brașov, dat la 18 l. c., a fost o frumoșă petrecere, de-și numărul celor adunați n'a atins p'acela din anii trecuți. Petrecerea a durat până dimineța la 5 ore. Toaletele damelor au fost foarte elegante, dar costumele naționale prě s'au imputinat. S'au presintat și șelii garnisonei din localitate. Causa publicului mic a fost, că multe familii române se allă în doliu.

Balul Reuniunii femeilor române din Sibiu, dat la 11 l. c. în sala otelului Impăratul Romanilor, a avut un succes strălucit. S'a adunat un public foarte elegant, în care au fost reprezentate toate autoritățile publice: comitetul reuniunii, în frunte cu dômna presidentă Maria Cosma n. Roman, a făcut onorurile foarte grațios, ăr comitetul arangiator a ingrițit ca petrecerea să fie veselă și generală. Dintre danțurile naționale s'au jucat Romana și Hațegana, cari au atras plăcerea străinilor. Balul a ținut până dimineța la 4 ore. Vinitul curat se urcă apröpe la 400 fl.

Școla de fete a Asociațiunii transilvane nu este încă spriginită din partea publicului românesc, după cum s'ar puté așteptă. E drept, că numărul elevelor în anul acesta a crescut, cu toate aceste vinițele nici acuma nu acoper cheltuelile, ci remâne un deficit de 3.249 fl. 13 cr. pe care treabne să-l suplinească Asociațiunea. Din cauza acesta, comitetul a decis să continue colectarea pentru școla de fete și sumele intrate să se folosescă la primul loc pentru acoperirea trebuințelor curente ale școlei și numai prisosul să se adaugă la fond; ăr până la intrarea colectelor, cassa Asociațiunii să anticipeze sumele necesare.

Balul din Orăștie, arangiat de junimea română de acolo, în frunte cu dl dr. Mihu, în folosul corului miest, la 18 l. c., a fost o petrecere foarte elegantă și veselă. Afară de jocurile sociale, 12 tineri au jucat în costum național Călușerul și Bătuta. Dintre damele cari au luat parte la acastă petrecere, ni se însamnă următorele, dômnele: Orbonaș din Joagiu, Mihai, Baci ambele în costum național, Corvin, Tincu, Lucaciu, Wieser, Iacob, Pop și dșorele Teresia Corvin (bordeaux cu dantelă crême), surorile Popovici, Elena Orbonaș toate în costum național, Elisabeta Pop, Eleonora și Mariți Iacob, Leontina Carpișișan dela Sebeș, Cornelia Lup din Hațeg, Jetti Wieser, surorile Dinges. Petrecerea a fost foarte animată și a durat până dimineța la 6.

Processe de pressă. Dl general Traian Doda, căruia i s'a intentat proces de pressă, a fost ascultat în sâmbăta trecută; romanii din Arad, unde se va judecă processul, pregătesc o manifestație în favo-

rea sa. — *Gazeta Transilvaniei*, după cum anunțarăm, încă are un proces de presă: acesta se va judeca la 14 martie de către curtea cu jurați din Cluș: sunt acușați redactorul dr. Aurel Mureșan și primul colaborator dl Bobancu.

Academia Română a ținut vineri ședință publică, în care au citit: dl V. A. Urechia, despre activitatea literară a arhimandritului Vartolomeiu Măzărănuș; dl B. P. Hașdeu, despre cuvântul »Arăt» din Marele Etimologic.

Adunare preoțescă și învățătorescă. În conferința preoțescă și învățătorescă a protopopiatului gr. c. Lăpușul-unguresc, sub presiunea părintelui protopop Vasile Muste, s'a citit lucrarea acestuia intitulată: »Prin cari mijloace își poate câștiga păstorul sufletesc stîmă, atragerea, iubirea poporenilor sei?» Pentru adunarea viitoare s'a ales subiectul: »Mijloacele stîrpirii concubinzelor», însărcinându-se cu dezvoltarea părintele Dem. Dragoș. Viitoarea adunare se va ține la Băiuș în 2 iunie. S'a decis să se înființeze o bibliotecă a protopopiatului, pentru care Pr. S.Sa episcopul dr. Ioan Szabó a și trimis 27 opuri. În adunarea învățătorescă dl V. Rebrean a ținut o prelegere practică »Școala și mobilierul se», ăr dl Alesiu Lateș a citit lucrarea sa »Necesitatea școlii». În adunarea din vîra viitoare învățătorul Găvrilă Bizo va citi o lucrare intitulată: »Mijloacele susținerii bunelor relațiuni între preot și învățător.»

Reuniunea femeilor române din Arad a ținut adunarea sa generală constituantă marți la 21 februarie. Suplimentul de statute, compus de comitetul provisor, apoi propus sinodului și votat de acesta, pentru care s'au făcut discuțiuni diaristice, a cădut. Dorim ca acumă spiritul concordiei să întărească Reuniunea.

Reuniunea română de agricultură. Încă pe timpul expozițiunii naționale din Sibiu s'a discutat necesitatea d'a se înființa o societate română de agricultură, s'au votat și statutele, cari s'au trimis apoi la minister pentru aprobare. Ministerul înse n'a vrut să le aprobeze, decât cu condițiunea, ca reuniunea să se înființeze numai pent'un comitat și anume pentru comitatul Sibiu. Comitetul provisor al reuniunii a adoptat și această modificare, astfel statutele au fost aprobate și constituirea reuniunii se va face la 28 februarie n. în Sibiu.

Medic român în Viena. Anunțăm cu plăcere, că dl dr. Sterie N. Ciurcu s'a instalat definitiv în Viena, VIII Alserstrasse 49, unde practică cu cel mai deplin succes. Prin vechile sale relațiuni cu somitățile medicale din capitala Austriei, dînsul pôte fi de cel mai mare ajutor pentru pacienții români, cari se duc să consulte ilustratele facultăți de acolo: dar chiar aceia din compatrioții noștri, cari n'ar voi se n'ar puté să părăsescă țera, pot prin dl dr. Ciurcu să consulte pe specialiștii vienesi: adresându-i prin poște se u prin telegraf istoricul și simptomele bôlei. Mai sîntem pe de altă parte înformați, că dl dr. Sterie N. Ciurcu are de gând să deschidă în Viena o casă de sănătate, destinată anume pentru căutarea pacienților români. Il felicităm și i urăm cel mai deplin succes.

Un aliment nou în armata germană Pentru casuri eventuale de reshel se u marșuri forțate s'a preparat un fel de nutriment pentru armata germană, care se conservă timp îndelungat și pôte să înlocuiescă alte bucate. Este un fel de pâne în formă de bucăți cubice, preparate din cea mai fină făină de grâu, amestecată cu diferite dresuri și miróse. Această pâne nu se discompune nici nu se muceșce, și va purtă numele de »porțiunea de fer.»

Mărgăritarele reginei Angliei. Regina Angliei

din eróre a nimicit mărgăritare, cari erau de o valóre de 500 punți sterling (12.500 mărci.) Regina, care iubeșce tare mult acest soi de podóbă, a cumpărat trei mărgăritare admirabile și învélindu-le în o bucată de hărtie le-a pus pe mēsa ei de scris. Apucându-se ea mai târziu de scrierea unei epistole și curățindu-ș pena tocmai pe hărtia, în care erau mărgăritarele, a aruncat hărtia cu mărgăritarele în foc. Numai mai târziu observă regina perderea mărgăritarelor, din care cauză cenușa fu scormonită cu deamănuntul, fără ca să se fi găsit mărgăritarele. În ziua următoare după acest accident o damă de curte se duse la un juvaier, căruia i puse întrebarea, decă și mărgăritarele ard. Răspunsul acestuia a fost: voind a nimici prin foc mărgăritare, e de ajuns o flacăra obișnuită

Mașina de cusut a țarevnei. Dama societății înalte din Rusia au dăruit țarevnei o mașină de cusut: această mașină e lucrată totă din argint și e ornată cu cele mai pompoșe aurituri. Capacul mașinei are forma coronei rusești: diferitele utensilii de cusut sînt lucrate din pietrii scumpe, ăr cheiuța dela pult e de diamant. Țarevna e forte îndemnatică în cusut, peste tot femeile din Dania sînt entuziasmate pentru lucruri de mână, ăr țarevna fiind daneză se ocupă cu mult drag de industria de casă, astfel mașina dăruită o va fi primit cu mare bucurie . . .

Tubuleul unui istoriograf. Renumitul istoric critic, Teodor de Mommsen, care a făcut epocă prin scrierile sale istorice, ș'a serbat în luna trecută iubiuleul de 70 ani. Cu această ocaziune iubiularul a primit nu numai din Germania felicitări, ci și din alară dela diferite societăți literare, științifice și dela particulari. Opu, prin care acest istoriograf ș'a făcut numele nemuritor, este »Istoria Romanilor», o scriere, care intrușce în sine cerințele unei istorii adevărate.

Conservarea ouelor. O expoziție de oue conservate a avut loc în Anglia: ea a dat rezultate ce merită a fi semnalate. Primul premiu a fost câștigat de o grămadă de oue conservate în țărâte cernute, ouele fiind aședate cu vîrurile ascuțite în jos. Ouele care au fost sparte erau bune și albușul era cu totul lipsit de ori ce odóre. Al doilea premiu a fost câștigat de oue unse cu cēră și unt de lemn, și păstrate în sare: al treilea de niște oue unse cu se u și păstrate în var topit prin căldură și cu totul la adăpost de acțiunea aerului. Erau espuse de asemenea și oue păstrate prin ajutorul frigului se u în preparațiuni de sare și apă de var stîns, etc. Nici un procedeu lievid n'a avut nici un succes în această expoziție.

Bucuria țarevnei În curând țarevna ș'a serbat a 40-a aniversare a zilei natale. Cu această ocaziune țarul a presintat soției sale o salbă făcută din 40 smaragdi mari. Pentru a avé țarul 40 smaragdi de una și aceeaș calitate și frumșetă, furé trimiși mai mulți agenți ruși prin totă Europa, de a cumpără fie și cu ce prețuri enorme smaragdi, cari să intrușcă condițiunile recerute. Lucrul acesta înse s'a ținut secret, ca nu cumva, allându-se, că țarul caută smaragdi frumoși, prețul acestora să se urce în un mod considerabil. Țarevna, primind acest present din mână soțului ei, fu cuprinsă de atata bucurie, încât ținend salba în mână, jucă ca și un copil prin salon. Țarevna are o deosebită plăcere pentru de felul celui amintit și singură, dintre tôte suveranele din Europa, posede cea mai mare colecțiune de obiecte prețioșe de aur, etc.

Eri și astăzi. Intr'un »café-chantant» din Paris se produse de câțiva ani o cântăreță poporală, domnișóra Maria Grévy. O mare parte a succesului ei datoră numelui se u, imprăștiind cu dibăcie vorba că

ar fi de departe rudită cu președintele republicei. De vr'o săptămână inse băgă de seamă, că interesantul seu nume perduse totă atracțiunea și devenise chiar vătămător succesului seu: de câte ori se anunță un cântec al dșorei Grévy, publicul șueră și protestă cu cuvintele: »Ajunge! ne-am săturat cu familia Grévy.» La 29 ianuarie demonstrațiunile publicului luară un caracter violent de ostilitate; atunci cântăreța, luându-ș de grabă hotărîrea, făcū un pas înainte și dișe în gura mare: »Spre a înlătură ori-ce neînțelegere, declar în public, că nu sūnt cătuș de puțin rudită cu președintele Grévy; familiile nōstre respective sūnt desevertit străine și n'au nimic comun afară de nume.» Aceste cuvinte furē primite cu aplauze și dșora Maria Grévy fu reintegrată în favōrea publicului.

Știre scurtă. *Congresul corpului didactic din România* se va întruni în București în zilele de 18, 19 și 20 aprilie viitor. Se vor discuta programele învățământului primar urban și rural.

Necrolōge. *Basilin Major*, protopop gr. c. a murit în Chimintelnicul-de-câmpie, în etate de 54 ani. — *Vasile G. Orgidan* comerciant în Brașov, a încetat din viață, în etate de 66 ani

Felurimi.

Despre sărutare. Pe când împăratul Otto IV se află în Italia, vĕdū pe o frumoșă florentină, care îl fermecă așa de mult, încât dori să-i dea o sărutare cu onōre. Fata se numia Bellincona Berti și eră fiica unui nobil, căruia împăratul i comunică dorința sa. Nobilul se simți foarte măgulit, dar fata gândiă altfel și declară hotărît, că nu va sărută decât pe logodnicul seu. Împăratul nu se supĕră de acest respuns, din contră admiră pe fată și-i trimise un inel cu diamante. — Tot așa de recunoscĕtor a fost și vicomtele Fulko de Marsilia, inse pentru o sărutare dată. El a dăruit miresei sale Odilia pentru prima sărutare tōte domeniile sale din provinciile Sixfours, Solieres, Fugies și Olieres. — Împăratul Rudolf eră deja în vĕrstă când a venit la Speier cu frumoșă sa soție Elisabeta de Burgundia la 1284. Aci a fost primit de marchisul Frideric, care fu așa de tare fermecat de frumșeța împĕrătesei, încât, pe când o ridică din carĕtă, nu s'a putut stăpăni fără să o sărute. Inse tinera împĕrătesă se supĕră foc și se plânse împĕratului. Acesta nu vrea să facă cas mare, dar totuș trimise vorbă marchisului să se ferescă de a mai sărută pe soția împĕratului. Marchisul temĕndu-se de ceva mai reu, fugi din oraș. — Învĕțatul Albanus eră așa de urit, încât puteai înțĕrcă copiii cu el. Cu tōte astea regina Margareta, găsindu-l odată adormit în fotoliu, l'a sărutat pe îrunte dĕcĕnd cătră camerista sa: »Învĕțătura lui merită acestă.»

Cine a inventat degetarul? Acĕstă sculă atât de trebuincioșă la tōte lucrurile de cusut, nu este tocmai vechie. Înainte cu 200 de ani a născocit-o un giuvaergiu olandez, Nicolaus van Benschoten. La început inse eră un obiect de leuc, și numai mai târĕiu s'a recunoscut, că este de mare folos.

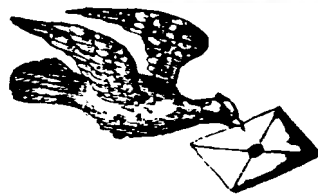
Un pahar de apă. Fluviul Neva, după cum se șcie, e înghețat în timp de șese luni pe an. În a doua jumĕtate a lunii aprilie ghĕța incepe să se topĕscă și când ea lasă atăta loc încât să pōtă trece o mică luntre, tunurile din forturile Petersburgului încep să tune. Comandantul unuia dintr'ensele se imbracă în uniformă de gală, se urcă pe un vas frumos decorat și aduce țarului un pahar de cristal plin cu apă din Neva și dĕce: »Primăvera apropiată aduce acestă

ca o dovĕdă, că nōptea iernei a trecut.» Țarul deșĕrtă paharul închinându-l capitalei sale. Acest pahar de apă inse costă foarte scump, căci după un vechiu obicei, după ce l'a bĕut, împĕratul trebuie să-l inapoieze plin cu aur. Pe timpul lui Alesandru II, se observase, că comandantii ruși întrebuițau pahare din ce în ce mai mari; din cauza acestă împĕratul trebuie să bea o cantitate din ce în ce mai mare de apă murdară și să dăruĕscă o sumă de bani din ce în ce mai mare. Acum de curĕnd, s'a oțărît pentru totdeuna ca prețul primului pahar de apă din Neva să fie fiesat la douē sute de ruble de aur.

Bărbații și femeile. Pe globul pămĕntesc, numărul femeilor este aproape egal cu acel al bărbaților; dar dela o regiune la alta, există mari deosebiri. Lucru indetstul de insemnat: din tōte țĕrile din lume, Franția este cea unde raportul e mai aproape de egalitate: pentru 1,007 femei sūnt 1000 bărbați. Pentru acelaș număr de reprezentanți ai secului tare, se găsesc 4,064 Suedeze și numai 933 de Grece. Aceste sūnt estremele din Europa. La Canarii, 1000 de tineri își pot alege logodnicele lor din 1208 fete. Dar pentru aceste din urmă lucrurile se schimbă în Australia în Tasmania și la Noua-Zelanda, unde 317 domnișōre pot lăsă să li cĕră mâna de 1000 de aspiranți: la insula Maurice pentru 647 femei sūnt 1000 de bărbați. La insula Réunion, 547 creole sĕu mulateze pot să alĕgă din 1000 Francesi (și de cei cu pelea nĕgră), în sfĕrșit, la Hong-Kong, pentru 1000 de bărbați nu se găsesc decât 366 de femei.

Drepturile de autor de altă dată. În Germania s'a constituit un comitet pentru a ridică un monument lui Weber. Cu acĕstă ocaziune s'au făcut cercetări asupra vieții renumitului măestru și s'a descoperit unul din carnetele sale de venituri și cheltueli. În acest carnet vedem, că totalul drepturilor de autor pentru opera »Freyschütz«, care a produs milioane pentru directorii teatrelor, s'a urcat la suma de 3,332 taleri, adecă 13.495 franci, din care Kind, autorul libretului, a primit 62 taleri.

Poșta Redacțiunii.

Elegia. Idee cântată de mi de ori.

Dlul A. M. în B. A sosit. Inse numai la vĕră va putĕ eși, căci avem altele admise mai de mult.

Beatrice. Novela va eși, dar numai după ce se va încheiă piesa ce publicăm acum. Poeziile vor apăre și pân' atunci! Încât pentru traducțiunile puse în perspectivă, ve rogăm să alegeți din autorii cunōscuți.

Dlul I. M. în S. I vom face loc.

Blas. Sonetul s'a perdut. Trimite-ni-l de nou, dimpreună cu altele.

Dlul C. T. în B. Nu mai avem manuscrisul cerut.

Dlul D. M. în R. Din nr. 40 nu avem alt esemplar. Abonamentul pe semestrul curent a sosit.

Călindarul săptămănei.

Dlul sĕpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminea	Vameșuluiși a fariseului Ev, dela Luca c. 18, gl. 5, a inv. 5.	
Duminea	14 Cuv. Aucentie	26 Victoria
Luni	15 Apost. Onisim.	27 Alesandru
Marti	16 Mart. Pamfilie	28 Leandru
Mercuri	17 Mart. Teod. Tiron.	29 Roman
Joi	18 Par. Leon Papa	1 Martie Albin
Vineri	19 Apost. Archip.	2 Simpliciu
Sămbătă	20 Par. Leon	3 Cunigunda